

Kårta erindringar, wid det Kårta swar, som landshöfdingen ... Fredric Ulric...

Andersson, Anders.

National Library
of Sweden

Fårta Erindringar, wid det
fårta Swar, som Landshöfdin-
gen Wålb. Herr Fredric Ulric In-
senstierna låtit trycka, emot mi-
na Anmärkningar til det förra
Swar, uti saken om Hemmanen
Kåfwerstad, Nassia, Wistad, Bryt
och Fermansbo, uti Bestrifeland
och Östra Fernebo Sockn.

P. v. Paul
Juliel Str
P. v. Paul
(P. v.)
1700-1629

Wid i Respective Herr Wederpart är jag mycken årkånsta
skyldig, som tåktis hjulpa mig draga den kostnaden, til
at för Allmänheten låta trycka de Handlingar, hvilka
tjåna til stycka för min talan. Sådane åro de Hand-
lingar, som Landshöfdingen Wålborne Herr Fred. Ulr. Insentierna
låtit nu sist trycka, emot mina anmärkningar wid det swar i denna
sak. De bestyrcka min rätt, utom det, at några af dem icke höra til
denna sak.

Den första af dessa Handlingar hörer icke til denna sak. Hans
Kongl. Maj:ts Konung CARL den XI, försåkrar däri dem om Skatte-
mannarått på sina Krono Kusthåll, som af General - Major. Bjelke
fått försåkran därom. År 1677 då detta Konunga Bref war utgif-
wit, war denne Kustnings indelning ånnu icke gjord, som Redde först
år 1680. Således hade General - Majoren Bjelke då icke dermed at
gjöra, icke heller hafwer desse Hemman hwarfen då eller sedermera
warit Kronohemman, som förr år bewist. År 1677 råckte ånnu
Stiernhökiske Donationen, och Herr Landshöfdingen har ju i sitt förra
Swar medgifwit, at desse Hemman lifasom andre Donerade Skatte-
Hemman då woro Skatte.

Det andra Documentet, Konung CARL den XI:tes Förlånings-
Bref til Inspektoren Håk, på allmänna Angorne Engedn och Håste-
Holmen har med denna sak intet at göra. Dessa Angar hafwa als-
drig hört til dessa Hemman, och ingen har bestridt Förlåningen af
denna Krono-egendom, som icke rörer denna twist.

1687 års Militiz Jordebok för Kongl. Lif-Regementet, som
därefter följer, styrcker min talan. Hemmanen upföras däri år 1687
för

för Skatte, NB. efter Reductionen och Donationen til Inspektoren Hök. Jag undrar, at Herr Landshöfdingen, som sjelf ägt ett sådant Document, kunnat påstå i sitt förra Swar, at sjelfwa dessa Hemman blifwit i Reductionen tagne til Kronan, fast de förut endast varit til Råntan donerade, när de likwäl strax efter Reductionen finnas i alla Jordeböcker upförde för Skatte. Hans Kongl. Maj:t inför til slut af denna Jordebok, at den skulle straffas, som wille rubba denna Jordebok. Men hwad innehåller jordeboken då? Som den utwisar, innehåller den endast Råntorne, och Råntorne af dessa Hemman har ingen bestridt Herr Landshöfdingen.

Om Skattebrefwen, som Herr Landshöfdingen fått på dessa Hemman år 1760, blifwit tryckte tillika, så hade allmänheteten också fått se, huru det går til, at sälja gamla Skattehemman på nytt til Skatte.

På samma sätt är det med den wid sid. 8 i Herr Landshöfdingens swar följande taffla, innehållande, Indelnings-Jordebok och uträkning på Inspektorens Höks Enkas Rustningshemman af år 1692. Min talan styrckes också deraf; Hemmanen stå ju där för Skatte, Böndernas namn stå införde, och NB. i samma column och på samma sätt, som dessa nu i twist warande Hemman där införas, stå också Augmentshemmanen upförde, hwilka än i dag äro Skattehemman utan all stridighet, och Skattebönder tilhörige, utom et par af dem, som Herr Landshöfdingens Förfäder med penningar löst til sig. Det står också där, at Rustningshållaren skulle njuta denna indelning efter immisionen, men på den tid immisionen utgafs, ägde Rustningshållaren icke dessa Hemman, och bød aldrig til, at begära dem på suttis års tid, förr än Herr Landshöfdingen det gjorde.

Jag har i de förra tryckte skrifter om denna sak, nogsammt wisat, huru beskaffenheten är med denna indelning, enligt sjelfwa Indelningswårket. Inspektoren Hök åtog sig, at hålla fyra Ryttare, för den Donation, som Stiernhök innehafte, hwilken Donation, som bewist är, bestod af dessa Hemmans råntor. På det wilkor fick han den. Indelningswårket för Kongl. Lif-Regementet wisar med uttryckeliga ord, at Inspektoren Hök rustar för Skatte-råntan; men som han icke ägde Skattehemmanen, roterades de. Så war det i suttis år, då Rustningen efter indelningswårket utgjordes för Råntan af dessa Hemman, hwilka Hemman Skattebönder alltid ägt, som bewist är. Nu wil Herr Landshöfdingen hafwa Hemmanen med, likasom roterade Skattehemman skulle til sjelfwa jorden wara Rustningsstammar. Huru indelningar stundom skedd för bara Råntan af Skattehemman, har jag tilföresne til bewis återopat Kongl. Maj:ts Bref til Landshöfdingen Orneklou af d. 16 Decemb. 1685. Ochuru detta Konunga bref är tryckt förut i

Sam-

Samlingen, af Militiæ Förordningar, skal jag likväl här efteråt låta omtrycka det helt och hållit.

Det bewisar:

För det Första, at Indelningar til Rustning stedt för bara Ranta af Skattehemman.

För det Andra, at andre då ägde Skattehemmanen än Rusthållaren, hvilka borde Roteras för sjelfwa hemmanet eller ock betala Rotepenningar til Rusthållaren.

För det Tredje, at om åter Rusthållaren kunde skaffa sig större eller mindre del af Skattehemmanet, skulle hela Skattehemmanet, befrias från roteringen, med mera. Här är ju aldeles sådan händelse, då en Indelning stedt til Rustning för Skattehemmans rantor, men Skattebönder ägde Hemmanen och blefwo roterade.

De därpå följande Hans Kongl. Maj:ts samt Kongl. Krigs- och Cammar-Collegiernes Resolutioner i denna sak, äro just de hwar öfwer klagas, och det är rätt wäl, at de nu blifwit tryckte, ty de wisa hwad skal dese Hemmans äboer i twisten anfört, ehuru ännu flera skal nu äro företedde, sedan wi arstagare, som förut icke warit hörde, fått framlägga de bewis, som wi ägde. Dessa Resolutioner bestyrka också för allmänheten, at alt det warit sanning, som i de förra tryckta skrifter af mig därom blifwit anfört, så at jag länge sedan tänkt på, at trycka dese Resolutioner, om icke det kostat så mycket. Om kostnaden icke hindrade och wi skulle trycka alla våra bewis, så skulle det blifwa en ansenligt widlyftig skrift; men allsammans är nu satt i sin fulla dag, genom Höglof. Cammar-Oeconomie- och Commerce-Deputations Högrättwisa Betänkande, så at det behöfs ingen vidare tryckning.

Den därpå följande befallning til Inspektoren Höks Enka, at skicka sina Ryttare til Wönstring, bewisar icke mera, än at hon haft Ryttare wid Kongl. Lif-Regementet, som ingen bestridt. Af Indelnings-wärket, men icke af en befallning, at skicka sina Ryttare til Wönstring; kan Indelningens natur dömmas. Det war ju ock wid denna tiden, som Rustningshållaren erkände Bönderna på dese Hemman för Jordägare.

Vår rättighet, at söka Riksens Höglof. Ständers höga åtgärd, til ändrings winnande i Hans Kongl. Maj:ts Allernädigste Utslag, är förut nogsamtwis bewist, och ännu mera bestyrkt både af Höglof. Urskifnings-Deputations och Höglof. Cammar-Oeconomie-Deputations Högrättwisa Beslut, så at det behöfs icke swara därom något vidare. Det återstår således icke mera, än at hos Riksens Höglof. Ständer i största ödmjukhet anhålla, at Saken i de Respective Ständer må winna et Höggunstigt slut, förr än Riksdagen nu snart torde

nå sitt slut, så at, sedan Saken nu kommit så vida, och wi fattige Sökande kostat oss så mycket med tryckning, wi måtte sluteligen gläde så wörda Rikens Högloff. Ständers ynnest och höga rättwisa, då wår räddning ifrån förtryck den samma för våra efterkommande förfunnar.

Anders Andersson ifrån Backan,
Riksdagsman för Gestrifeland.

Kongl. Maj:ts Bref til Landshöfdingen Pehr Örneklou,
om dem, som rusta för bara Skatte-räntan, un-
der Ryttmästaren Sahlfelts Compagnie. Stockholm
den 16 Decembr. 1685.

S A R K etc. etc. Wår Ynnest etc. etc. Uppå den underdåniga förfrågan, som I gjöre uti Edert Bref af den 5 hujus, om icke Rusbällare under Ryttmästaren Sahlfelts Compagnie, som rusta för bara räntan af Skattehemmanen, måge få upbåra Rotepennin- garne af samma Skattehemman, efter de för Knechtehålls beswäret nu mera äro befriade, och Rusbällarne däremot, måtte de åttingar afstråda, som dem tilförene war gifwit i wederlag för Knechte beswäret, ländet Eder detta til nådigt swar, at Wi för denna gången icke kunna oss däröfwer fullkomligen resolvera, förr än Wi blifwe närmare underrättade, af hwad skäl Skattebönderne där nedre äro mera be- friade för Knechte-beswäret, än här uppe, hofwandes sike Rusbäl- lare för Skatteräntan fast bättre wiltor, än deras wedertlikar här uppe, i dy, at de åtnjuta hwardera där nedre et åttondels hemman i weder- lag för de Rotepenningar, som de kunde af Skattdragaren bekomma, om Hemmanet sluppe Knechte beswäret, men så mången Rusbällare, som äger antingen större eller mindre del uti Skattehemmanet, för hwil- ket han rustar, den samma befriar hela Skattehemmanet ifrån Knechte beswäret, hwaremot åter Skattdragarne betala til Rusbällarne Knech- te-penningarne, så länge de icke wela tråda in med uti munteringen, och lika wist slippa Knechte hållet, däremot befrias åter alla de ifrån samma Knechte-pennings afgift, som wilja och tilbuda sig uti mun- teringen at intråda, ändock de intet kunna blifwa af Rusbällarne in- tagne. Således förhållas det här uppe, och så är Wår Nådige wilje, at med sike Skatte-Rusbällare där nedre förhållas skal. Hwarmed etc.

C A R O L U S.

Stockholm, Tryckt uti Kongl. Tryckeriet, 1766.